АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ACADEMY OF LABOR, SOCIAL RELATIONS AND TOURISM
LAW FACULTY

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Альтернативні способи вирішення конфліктів»

Розробник:
Біда К.М., кандидат юридичних наук, доцент, кафедри цивільного, трудового та господарського права.

Спеціальність: D 8 Право
Освітній рівень: II (магістр)
Категорія дисципліни: вибіркова
Кількість кредитів: 3
Рік підготовки: II (III семестр програми)

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про правову природу, предмет, систему та джерела альтернативного вирішення конфліктів (АВС), місце АВС у системі права України та його співвідношення із судовим розглядом спорів, принципи, переваги та обмеження альтернативних способів вирішення конфліктів, види АВС та їх порівняльну характеристику, правовий статус суб'єктів процедур АВС, механізми проведення медіації, переговорів, примирення, арбітражу та третейського розгляду, порядок укладення та виконання медіаційних угод, мирових угод та арбітражних угод, а також порядок оскарження та виконання арбітражних рішень, включаючи міжнародно-правові аспекти цієї діяльності, а також розвитку практичних навичок застосування норм міжнародного та національного законодавства у сфері АВС, вміння аналізувати правовідносини щодо вибору оптимального способу вирішення конфлікту, готувати процесуальні документи, оцінювати перспективи застосування окремих видів АВС, здійснювати правову оцінку медіаційних та арбітражних угод та приймати юридично обґрунтовані рішення у сфері альтернативного вирішення спорів.

Формулювання мети ґрунтується на положеннях робочої програми, відповідно до яких дисципліна спрямована на засвоєння базових категорій альтернативного вирішення конфліктів, вивчення системи джерел правового регулювання відносин у сфері АВС, розуміння правових засад медіації, переговорів, примирення, арбітражу та третейського розгляду, статусу медіаторів, арбітрів, третейських суддів, медіаційних установ та органів самоврядування медіаторів, процедури проведення медіації та арбітражного розгляду, особливостей укладення та виконання медіаційних і арбітражних угод, а також формування здатності кваліфіковано застосовувати правові інструменти для ефективного вирішення конфліктів у національному та міжнародному контексті.

Очікувані результати навчання (програмні результати)

Після опанування навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання:

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у соціально-трудовій та інших сферах професійної діяльності.

Загальна характеристика навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Альтернативні способи вирішення спорів» належить до циклу вибіркових компонентів професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 Право. Вивчення дисципліни спрямоване на формування системного розуміння правової природи, предмета, системи та джерел альтернативного вирішення конфліктів, місця АВС у системі права України, принципів, переваг та обмежень альтернативних способів вирішення конфліктів, правового статусу суб'єктів процедур АВС, а також механізмів проведення медіації, переговорів, примирення, арбітражу та третейського розгляду. Дисципліна поглиблює знання про види альтернативних способів вирішення конфліктів, їх класифікацію та порівняльну характеристику, правове регулювання медіації в Україні, зокрема Закон України «Про медіацію», вимоги до медіатора, його права та обов'язки, відповідальність, медіаційну угоду, особливості медіації в окремих категоріях спорів (цивільних, господарських, сімейних, трудових, адміністративних, справах про відшкодування шкоди), судову медіацію та інтеграцію медіації в судовий процес, міжнародно-правові акти у сфері АВС, порядок укладення та виконання арбітражних угод, процедуру арбітражного розгляду, оскарження та виконання арбітражних рішень, а також усвідомлення ролі юриста у популяризації та застосуванні АВС, утвердженні принципів справедливості, балансу інтересів, конфіденційності, добровільності та верховенства права у сфері вирішення конфліктів.

У процесі опанування дисципліни здобувачі вищої освіти засвоюють теоретичні засади альтернативного вирішення конфліктів, систему його правових джерел (міжнародні договори, національне законодавство, підзаконні нормативно-правові акти), правові форми реалізації медіації, переговорів, примирення, арбітражу та третейського розгляду, особливості правового регулювання статусу медіаторів, арбітрів, третейських суддів, медіаційних установ та органів самоврядування медіаторів, процедури проведення медіації (етапи, строки, порядок проведення, укладення угоди про проведення медіації, підготовка до медіації, проведення медіаційної сесії, завершення медіації), особливості медіації в окремих категоріях спорів, порядок укладення та виконання медіаційних угод, мирових угод та арбітражних угод, процедуру арбітражного розгляду, формування складу арбітражу, ухвалення арбітражного рішення, його оскарження та виконання, а також порядок застосування інших гібридних та комбінованих процедур АВС як в Україні, так і за кордоном. Значна увага приділяється формуванню практичних навичок застосування норм законодавства про альтернативне вирішення конфліктів, аналізу практики застосування медіації в Україні та світового досвіду АВС, підготовки угод про проведення медіації, медіаційних угод, мирових угод, арбітражних угод, позовних заяв, заперечень, клопотань та інших процесуальних документів, оцінки правомірності дій учасників процедур АВС, дотримання вимог чинного законодавства, розвитку аналітичного мислення, комунікативних навичок ведення правової роботи,

відповідальності та готовності до кваліфікованого виконання професійних завдань у сфері правового забезпечення альтернативного вирішення спорів.

Змістовий модуль 1. **Теоретичні засади альтернативного вирішення конфліктів.** Модуль присвячений вивченню поняття, предмета та системи альтернативного вирішення конфліктів, місця АВС у системі права України, співвідношення АВС із судовим розглядом спорів, принципів АВС, переваг та обмежень альтернативних способів вирішення конфліктів, системи джерел правового регулювання АВС, законодавства України про медіацію та міжнародно-правових актів у сфері АВС; класифікації способів АВС, переговорів як способу вирішення конфліктів, медіації, примирення, арбітражу, третейського розгляду, експертного визначення, міні-суду, інших гібридних та комбінованих процедур, порівняльної характеристики окремих видів АВС та сфер їх застосування; суб'єктів альтернативного вирішення конфліктів, зокрема сторін конфлікту, медіатора (правовий статус, вимоги, права та обов'язки), медіаторів та медіаційних установ, арбітра (третейського судді), органів самоврядування медіаторів, інших учасників процедур АВС та особливостей участі адвоката у процедурах АВС.

Змістовий модуль 2. Медіація як основний спосіб альтернативного вирішення конфліктів. Модуль присвячений вивченню поняття медіації, її правової природи, принципів медіації (добровільність, конфіденційність, неупередженість, незалежність, рівність сторін), процедури медіації (етапи, строки, порядок проведення), укладення угоди про проведення медіації, підготовки до медіації, проведення медіаційної сесії, завершення медіації, особливостей медіації в окремих категоріях спорів; правового регулювання медіації в Україні, зокрема Закону України «Про медіацію», сфери застосування медіації, вимог до медіатора, його прав та обов'язків, відповідальності медіатора, медіаційної угоди (поняття, форма, зміст), виконання медіаційної угоди, особливостей медіації в умовах воєнного стану та проблемних аспектів правового регулювання медіації в Україні; медіації в окремих категоріях спорів, зокрема у цивільних, господарських, сімейних, трудових, адміністративних справах, справах про відшкодування шкоди, судової медіації, інтеграції медіації в судовий процес та практики застосування медіації в Україні.

Змістовий модуль 3. Інші способи альтернативного вирішення конфліктів та їх ефективність. Модуль присвячений вивченню поняття та видів переговорів, стратегій і тактик ведення переговорів, підготовки до переговорів, процесу переговорів, досягнення домовленостей, поняття примирення, процедури примирення, мирової угоди (поняття, форма, зміст, виконання), співвідношення переговорів, примирення та медіації; поняття арбітражу та третейського розгляду, видів арбітражу, арбітражної угоди (поняття, форма, зміст), порядку формування складу арбітражу, процедури арбітражного розгляду, арбітражного рішення (поняття, форма, зміст), оскарження та виконання арбітражних рішень, переваг та обмежень арбітражу, співвідношення арбітражу з іншими способами АВС; критеріїв ефективності АВС, переваг та недоліків окремих способів АВС, порівняльного аналізу ефективності АВС і судового розгляду, світового досвіду застосування АВС, тенденцій розвитку АВС в Україні, впровадження АВС у систему правосуддя, ролі юриста у популяризації та застосуванні АВС, проблемних аспектів та перспектив розвитку альтернативного вирішення конфліктів в Україні.